

Muži v mateřských a základních školách: Radek Drápela

28.3.2025 - | Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Devětadvacetiletý Radek Drápela pochází z Třebíče, kde také v současnosti pracuje ve Speciální mateřské škole pro děti s mentálním, tělesným, sluchovým a zrakovým znevýhodněním, a také pro děti s poruchou autistického spektra a poruchami chování. V mateřské škole začínal před lety jako asistent pedagoga, poté tam pracoval jako učitel a v současné době zastává pozici ředitele.

Radek tvoří společně s kolegyní a ve spolupráci s místním vydavatelstvím také pracovní sešity pro děti. První pracovní sešit se zaměřuje na grafomotoriku a je přizpůsoben dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Druhý sešit se věnuje zrakovému vnímání a třetí se soustředí na rozvoj matematických představ. Společně s kolegyní napsal také pohádkovou knížku určenou pro děti, které se chystají na důležitý životní krok – nástup do školky, která pomáhá dětem prostřednictvím příběhu malé žirafky Katky zmírnit obavy z toho, co je ve školce čeká. Aktuálně s kolegyní pracují na druhém díle, který se zaměří na nástup do školy.

Radek Drápela má svou práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami moc rád, je pro něj nejen povoláním, ale také posláním.

1. Jak jste si vybral práci, kterou děláte? Směřoval jste k práci s dětmi ve školství odjakživa?

Už od dětství se mi práce v oblasti pedagogiky líbila, avšak ve věku 15 či 16 let jsem si nedokázal představit, že bych někdy mohl stát například před třídou a někoho vyučovat, a tak jsem se rozhodl zvolit střední školu, která se ubírala zcela jiným směrem. Po ukončení střední školy jsem ale pocítil, že bych chtěl vyzkoušet něco, co mě opravdu zajímá. Rozhodl jsem se tedy pro dvouleté studium pedagogického asistenta, které mi nabídlo příležitost nahlédnout do světa školství z jiného úhlu.

Jedním z nejvíce obohacujících zážitků pro mě byla praxe ve zmiňované mateřské škole, kde jsem nakonec zůstal. Když jsem ukončoval asistentskou praxi, do školky nastoupila nevidomá holčička, ke které jsem měl možnost nastoupit jako asistent pedagoga. Byla to pro mě výjimečná příležitost, a i díky ní jsem si uvědomil, jak hluboký smysl má tato práce. Její úsměv a radost z každého malého pokroku mi ukázaly, jak moc může být pedagogika nejenom povoláním, ale i posláním. Tato zkušenost ve mně zakořenila touhu pokračovat v této cestě. Pokračoval jsem v dálkovém studiu na Univerzitu Karlovu, kde jsem se specializoval na speciální pedagogiku. Věděl jsem, že to je práce, kterou chci dělat i v budoucnu a z asistenta pedagoga jsem se stal učitelem. Do funkce ředitele této mateřské školy jsem byl jmenován od září 2024.

Radkova cesta k ředitelování vedla od asistenta pedagoga přes učitele.

2. Co Vás na této práci baví a co je na ní nejnáročnější?

Na práci učitele mě nejvíce baví upřímnost, spontánnost a prostořekost dětí. Každý den se s nimi setkávám s nečekanými, zábavnými situacemi, které dokážou rozveselit nejen je, ale i mě samotného. Každý den je tak úplně jiný, a to dodává mé práci na pestrosti a dynamice. Největší radostí a motivací pro mě je však pokrok, který děti dosahují. I když u některých z nich trvá cesta k pokroku déle, ta radost, kterou cítím, když vidím, jak se vyvíjejí a posouvají, je nesmírně silná. Každý malý úspěch je pro mě důkazem, že moje práce má smysl, a to mě žene vpřed.

V současné době se v mé roli ředitele školy setkávám s výzvami, které vyžadují značnou část mého času strávit v kanceláři. Tato pracovní pozice je totiž rozsáhlá a zasahuje do mnoha různých oblastí. Nicméně, i přes tyto povinnosti se snažím trávit co nejvíce času v prostorách tříd. Důvodem je nejen touha být blízko dětem, které mi svým nadšením a energií dodávají motivaci, ale také skutečnost, že mám možnost pracovat se skvělým kolektivem učitelů a dalších zaměstnanců. Tento tým mě inspiruje a obohacuje o nové nápady, což dává smysl nejen mému profesnímu životu, ale také mi umožňuje užít si práci mimo kancelář. Věřím, že osobní přítomnost ve třídách a interakce s dětmi i kolegy přispívají k lepší atmosféře ve škole a podporují pozitivní vztahy, které jsou klíčové pro úspěšné vzdělávání. Mezi nejnáročnější úkoly bych pravděpodobně zařadil nárůst administrativních činností.

I jako ředitel si Radek najde čas na to, aby ho trávil s dětmi, a to jak ve třídě, tak venku.

3. Čím to podle vás je, že v předškolním vzdělávání a na 1. stupni základních škol učí tak málo mužů?

Myslím si, že velkou roli hrají předsudky a stereotypní názory veřejnosti. Také mnoho lidí stále zastává přesvědčení, že v rámci předškolní výchovy se děti pouze hlídají, aniž by si uvědomovali široké spektrum pedagogických aktivit a metod, které jsou v této oblasti realizovány. Předškolní vzdělávání zahrnuje nejen dohled nad dětmi, ale také systematickou pedagogickou činnost zaměřenou na rozvoj jejich kognitivních, sociálních a emocionálních dovedností.

Kolektiv zaměstnankyň a zaměstnanců Speciální mateřské školy v Třebíči.

4. Berou děti jinak učitele muže než učitelku ženu? Vnímáte nějaký rozdíl ve svém přístupu k dětem, než jaký mají Vaše kolegyně?

V rámci mého pracovního prostředí se setkávám s řadou kolegyň a jedním kolegou. Myslím si, že hlavním klíčovým faktorem pro úspěšnou pedagogickou činnost je především osobnost učitele nebo učitelky, která výrazně ovlivňuje, jak na děti působí.

Ale i když je nezbytné, aby učitelé a učitelky zachovávali profesní neutralitu, je zřejmé, že muži a ženy v pedagogické roli mají odlišné přístupy k výuce, které mohou ovlivnit dynamiku třídy. Myslím si, že učitelé mají tendenci být více nakloněni „chlapecké“ zábavě, zatímco učitelky se často zaměřují na aktivity, které jsou blíže „dívčím“ zájmům. Proto si myslím, že je ideální tým složený z učitelky a učitele, kteří se vzájemně doplňují a přinášejí do výuky rozmanité perspektivy a přístupy. Také si to všímám zejména u dětí s diagnózou poruchy chování, kdy mají u nás tyto děti přirozenější autoritu vůči učitelům než vůči učitelkám a méně často zkoušejí, co si mohou dovolit.

Děti potřebují kolem sebe jak ženské, tak mužské vzory. Podle Radka Drápely je dobře, že se počet mužů v mateřských školách postupně navyšuje.

5. Myslíte si, že by muži mezi učiteli malých dětí měli být zastoupeni častěji? A co by podle Vás pomohlo, aby ve školkách a na základních školách učil vyrovnanější počet žen a mužů?

Rozhodně souhlasím. Děti potřebují kolem sebe jak ženy, tak muže. V mateřské škole je pro ně velmi prospěšné, když mají možnost zažívat chování a projevy pedagogů obou pohlaví. Tato různorodost ženského a mužského přístupu jim umožňuje získat od každého něco jiného a také se s oběma identifikovat.

Je důležité, aby děti měly možnost poznávat a učit se od různých vzorů, což přispívá k jejich celkovému rozvoji. V některých případech může být muž v mateřské škole jediným mužem, se kterým dítě přichází do bližšího kontaktu. To je zvláště významné, protože v mnoha rodinách může mužský rodič chybět. Přítomnost muže ve školce tak může dětem poskytnout cennou perspektivu a rozšířit jejich pohled na svět.

Co se týče zvýšení počtu mužů ve školkách, mám pocit, že se situace pomalu zlepšuje. Tento pozitivní trend by mohl pokračovat i v budoucnu, a to především díky zvyšování povědomí o hodnotě

pedagogické profese a aktivnímu odbourávání existujících stereotypů.

Foto: Archiv Radka Drápely

Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 - 2030:

<https://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/aktuality/vlada-dnes-schvalila-strategii-rovnosti-zen-a-muzu-na-leta-2021---2030-187164/>

Téma rovnosti žen a mužů na webu MŠMT:

<https://www.msmt.cz/ministerstvo/genderova-rovnost>

<https://msmt.gov.cz/ministerstvo/novinar/muzi-v-materskych-a-zakladnich-skolach-radek-drapela>